

Národný program podpory zdravia

Zdravie je jediná hodnota uznávaná všetkými ...

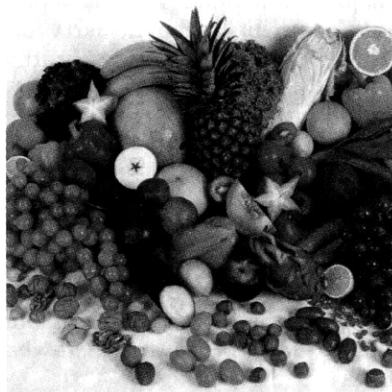
(latinské príslovie)

Národný program podpory zdravia (NPPZ) vychádza z politiky Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) *Zdravie pre všetkých* zakotvenej v stratégii *Zdravie 21 – Zdravie pre európsky región v 21. storočí*, ako aj z dlhodobého programu zlepšovania zdravotného stavu obyvateľstva SR *Zdravie pre všetkých v 21. storočí*, ktorý predstavuje model komplexnej prevencie a starostlivosti o zdravie a jeho rozvoj, vypracovaný podľa aktuálnych potrieb medicínskych odborov. Zahrňuje zdravotnú politiku štátu. Ciele tohto programu vychádzajú nielen z cieľov programu WHO, ale zohľadňujú i súčasné možnosti a celkový zdravotný stav obyvateľstva Slovenskej republiky po vstupe do európskych štruktúr.

Súčasná aktualizácia NPPZ vznikla z iniciatívy Ministerstva zdravotníctva SR a vláda ju vzala na vedomie dňa 6. júla 2005.

Aktualizovaný **Národný program podpory zdravia** sa opiera o do-

terajšie výsledky analýzy zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré sa vyhodnocujú pravidelne každé dva roky (posledná Správa o zdravotnom stave obyvateľov za roky 2001 – 2002 bola schválená uznesením vlády SR č. 689 dňa 7. 7. 2004). I keď sa zdravotný stav obyvateľov SR oproti predchádzajúcim rokom zlepšil, v porovnaní s inými krajinami Európskej únie v tomto ukazovateli výrazne zao-



stávame. Preto je nevyhnutné re-
alizovať NPPZ aj v nasledujúcich rokoch. Tento program je navrhnutý v systéme rýchlej odozvy na aktuálne zdravotné problémy, je zameraný aj na redukciu rizikových faktorov zdravia, ktoré významnou mierou ovplyvňujú vznik závažných neinfekčných ochorení.

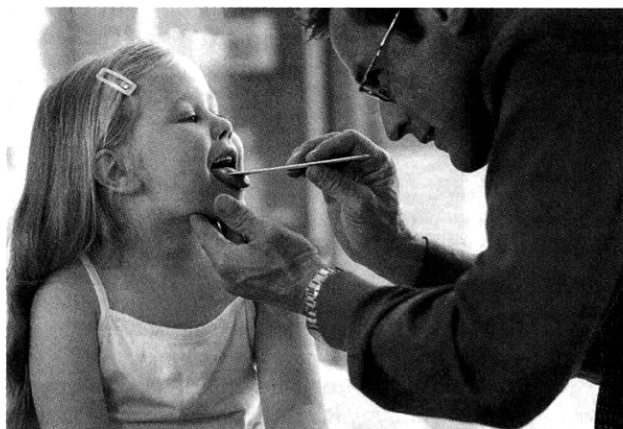


Aktualizovaný **Národný program podpory zdravia** je zameraný na vybrané determinanty zdravia a skladá sa z jedenástich cieľov:

- zdravý životný štýl,
- starostlivosť o zdravie,
- zdravá výživa,
- zníženie škôd spôsobených alkoholom, drogami a tabakovými výrobkami,
- prevencia úrazovosti,
- zdravá rodina,
- zdravé pracovné podmienky,
- zdravé životné podmienky,
- zníženie výskytu infekčných chorôb,
- zníženie výskytu neinfekčných chorôb,
- pohybová aktivita.

Každý cieľ obsahuje definíciu, zhodnotenie súčasného stavu danej problematiky, analýzu zdravotného uvedomenia obyvateľov, úvaha a vymedzuje ukazovatele monitorovania. Navrhnuté indikátory i spôsoby monitorovania v rámci jednotlivých projektov bude sledovať odborná komisia.

NPPZ je integrovaný program, do ktorého sa môžu zapojiť všetky zložky spoločnosti: rezorty, orgány



štátnej správy a samosprávy, mimovládne organizácie, podnikateľský sektor, ako aj všetky spoločenské organizácie a dobrovoľné zväzy. Hlavným cieľom je iniciovanie partnerstiev jednotlivých zložiek spoločnosti k zabezpečeniu podpory a rozvoja verejného zdravia tak, aby sa dosiahlo trvalé zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

Nástrojom na realizáciu cieľov NPPZ sú projekty. Podľa závažnosti zdravotného rizika sa navrhujú dlhodobé (na viac ako 5 rokov) i krátkodobé (na 1 – 3 roky) na národnej alebo regionálnej úrovni.

Projekty sa predkladajú podľa aktuálnej výzvy. Na základe predloženej žiadosti ich posúdi odborná komisia zložená zo zástupcov jednotlivých rezortov a odporučí na schválenie Ministerstvu zdravotníctva SR.

Pri posudzovaní návrhov na riešenie projektov sa zohľadňujú nasledujúce kritériá:

- prínos k zlepšeniu zdravotného stavu a zdravotnému uvedomeniu obyvateľov,
- nadväznosť projektu na aktuálne ciele NPZZ,
- ekonomická efektívnosť a transparentnosť projektu,



- jasne definovaná merateľnosť cieľov,
- kvantifikované indikátory,
- hodnotenie dosahu projektu na zdravie,
- využiteľnosť výsledkov projektu v praxi,
- odborná úroveň projektu,
- referencie žiadateľa,
- udržateľnosť projektu aj po ukončení finančnej podpory.

Program a projekty NPPZ koordinuje Úrad verejného zdravotníctva SR, ktorý prostredníctvom metodi-

ky WHO *Health Impact Assessment* vyhodnocuje aj dosahy programu na zdravie obyvateľstva SR.

Súčasťou NPPZ je zabezpečovanie priebežnej komunikácie s verejnosťou vrátane edukácie. Využívajú sa na to všetky dostupné prostriedky: masmediálne, elektronické a iné.

Efektívnosť a dosah NPPZ na zdravie obyvateľov sa vyhodnocujú každých 5 rokov, najbližšie to bude r. 2010. Správa sa bude predkladať zdravotníctvu SR a vláde SR, ktorá má rozhodujúcu úlohu pri formovaní udržateľného systému rozvoja zdravia verejnosti a môže prijímať zodpovedajúce opatrenia, a napokon Národnej rade SR.

Hlavným cieľom aktualizovaného *Národného programu podpory zdravia* (NPPZ) je iniciovanie jednotlivých zložiek spoločnosti k zabezpečeniu podpory a rozvoja verejného zdravia tak, aby sa dosiahlo trvalé zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva. Aktualizovaná NPPZ má osloviť občanov Slovenska, viesť ich k starostlivosti o svoje zdravie a zabezpečiť jeho zlepšovanie.

Podľa <http://www.uvzsr.sk> spracovala

Marta Ciranová

